

Jabloň v srdci domu

Drevo v bývaní zvyčajne vnímame ako materiál na nábytok. Ako sa však žije v dome, ktorý je celý z dreva?

Keď sme kúpili tento pozemok, bol na ňom sad. Deti sa stále hrali len pri jednej jablони, bolo to ich obľúbené miesto, a tak sme sa rozhodli, že ten strom sa stane centrom života našej rodiny. Dom sme si postavili okolo neho," hovoria majitelia. V období dobyvačného bagrovania dosť netradičné riešenie, napriek tomu nič nenaznačuje, že by majitelia patrili medzi rigorózných ekológov. Stavba nepripomína vlnkovú loď ochrancov prírody, pôsobí moderne, vyrovnané a na myseľ mi skôr prichádzajú slová ako zodpovednosť a zmysel pre detail. Použitie tradičné remeselné techniky otepľujú inak pomerne strohé línie domu v tvare obyčajnej stodoly. Tu sa nič neponechalo na náhodu.

Strecha pôsobí dojmom „divokého krytia“, ktoré je však finančne náročné. Majitelia sa preto rozhodli použiť bridlice dvoch odličných kladených nepravideľne.

Drevostavba v 21. storočí

Drevené stavby sa v zásade budujú dvoma metódami: škandinávskou sendvičovou alebo tradičnou zrubovou. Dom pod jabľoňou je ukážkou oboch. Keďže sa nachádza v blízkosti Bratislavy, majitelia ho koncipovali tak, aby ladil s prímestskou zástavbou. Hoci si na zadnej časti pozemku postavili tradičný zrub, dom má od ulice mo-

dernú rámovú konštrukciu. „Vzhľadom na pomerne úzky pozemok náš strom vlastne delí dom na dve časti – pre dospelých a pre deti. Máme tri deti, ktoré si vodia veľa priateľov, môžu sa nerušené jašiť a my sa z toho nezbláznime. Keď sa zasa zdržia do neskorých hodín naši priatelia, nerušíme my deti. Spoločné chvíle trávim ako rodina v oby-

Hostovská izba s klavirom má dlážku sčasti z tehál a sčasti z drevených kociek vtlačených do piesku. „Tu sa nevysáva, aby sa kocky neuvoľňovali, dlážku iba pretriem mopom,“ hovorí majiteľka.

vačke/jedálni/kuchyni alebo teraz v lete na verande – čiastočne krytej terase spájajúcej obe obytné časti. Deti sa niekedy učia aj na poschodí nad kozubom, aby sme sa počuli. Jednoducho môžeme si dovoliť luxus súkromia aj spoločnosti,“ poukazuje na výhody dvoch krídiel domu pani Moan. Detská časť domu s hosťovskou izbou na prízemí a detským rajom na poschodí smeruje na juh, do väčšej časti záhrady a potom na ulicu. Moderná architektúra je zhotovená odľahčenou sendvičovou tech-

Piecka na chlieb sa skrýva pod dreveným krytom. Na pódiiu je patchworková deka ldy Slovákov, pod ňou matrac a vankúše plnené pohánkovými šupkami.

nológiou. Línie sú prosté, no obsahujú zaujímavé detaily – rôzne celostenové bezrámovo osadené okná s vonkajšími okenicami a krytie časti vonkajšej steny dvojfarebnou bridlicovou krytinou. Pod prednou časťou domu sa nachádza vchod do pivnice.

Zberatelia tehál

Spoločenská časť je zrubová. Dom je prístupný z dvoch strán – v lete sa dovnútra vchádza cez zasklenú terasu otvorenú do záhrady, v zime majitelia

uprednostňujú severný vchod na poschodí. Tam je aj otvorená rodičovská spálňa a sklený priechod do druhej časti domu. Prízemie patrí zo severu kúpeľni, komore a spoločenskej miestnosti. Práve táto časť najvýraznejšie nesie charakter majiteľov – sporák, piecka na chlieb, schody aj murivo na poschodí sú z neomietnutých starých tehál. Kde sa vzala taká rozsiahla zbierka? „Manžel ich s nadšením zbiera. Práve uvažujeme o stavbe kozuba, aby sme využili jeho najnovšie „akvizície“. Má-

me ich z najrôznejších lokalít, niektoré s krásnymi odtlačkami, napríklad s Ježiškom z Trnavy, slobodomurárske z centra Bratislavy a iné s rôznymi pečatami starých tehelní, niektoré pochádzajú dokonca z 15. storočia, keď sa ešte tehly „nepodpisovali“ pečatami, ale odtlačkom ruky. K jednej mám osobitne blízky vzťah – je z komína storočnej drevenice mojej babičky. Je celá začernená, takže sa dosť líši od ostatných. Dala som si ju do kuchyne, aby som ju mala stále nablízku. Spomínam si na časy,

Kúpeľňa sa otvára posuvnými dverami. Umývadlo v tvare lavóra stojí na drevenom sokli zhotovenom na mieru, vľavo je toaleta, vpravo sprchovací kút vyložený kamennou mozaikou.

Drevený rodinný dom „Pod Jabloňou“ v Marianke bol postavený ako rodinné sídlo päťčlennej rodiny, ktorý sa architektúrou odlišuje od sterility a neútlivosti moderných rodinných domov. Konštrukciu nízkoenergetickej drevostavby tvoria drevený skelet a rámová konštrukcia, bezrámovo osadené zasklené steny v hrazdenej konštrukcii. Strom ako centrum dispozície opticky a zvukovo delí stavbu na prednú vzdušnú vežu – kde sa nachádzajú detská izba a pracovňa, a na zadnú, masívnu časť zasadenú v zemi, ktorá nadväzuje na remeselné tradície a tvorí dennú časť.

Tradičné osvedčené spoje na rybinu sú kombinované s hrazdenou ľahkou rámovou konštrukciou. Strešné átrium so stromom je zaklenuté podľa vzoru stodôl sudetských Nemcov na „oslí chrbát“. Zrub postavili Valasi z Rožnova pod Radoštem a utesnenie hoblinami urobil goral zo Zakopaného. Drevený obklad z červeného smreka sa použil tak, aby nebolo treba aplikovať ochranné nátery.

Stavbu navrhol Ivan Jarina, ateliér van jarina, www.van.jarina.sk
Na stavbe sa podieľali: Ján Nosálek, Anna Maria Jarina a Martin Kubovský.

keď som počas materskej dovolenky na prechádzkach s kočíkom občas nakukla do kontajnerov so stavebným odpadom, či nezbadám tehlu do zbierky,” usmieva sa naša sprievodkyňa.

Správne rozhodnutie

„Pôvodne sme uvažovali o rekonštrukcii nejakého starého domu, ale všetky nám páchli starinou. Navyše jedna dcéra má alergiu, preto sme to napokon zavrhlí. Výhodou drevených stavieb je ich energetická úspornosť, ale aj an-

Ručne maľované svietidlá z bavlneného papiera z galérie Carta Venezia z Benátok v detskej – dievčenskej izbe.

tialergické vlastnosti. Preto sme drevo ani nemorili chemikáliami. Takto je dcéra celý deň akoby v smrekovom lese.“ Drevo má antistatické vlastnosti, neviri prach a okrem toho udržiava relatívnu vlhkosť 45 až 60 percent, pri ktorej je najnižší výskyt škodlivých organizmov. „Osudovým bolo stretnutie môjho muža architekta s pánom J. Nosálkom z Rožnova pod Radhoštem pri jednej realizácii vo Valašsku. S takým entuziazmom mužovi rozprával o dreve, že ho nadchol pre tento materiál. Mne sa napríklad páči, že drevo pohlcuje „informáciu“. Už starí Kelti vedeli ukladať informácie do kameňov, no drevo je priepustné. Možno poznáte pocit, že v niektorých domoch sa, ani neviete prečo, necítite dobre. Akoby ste tušili, že sa tam stalo niečo nedobré. U nás sa návštevy často cítia tak dobre, že sa im nechce odísť!“ sme je sa pani Jarina.

Moderné bývanie, tradičné hodnoty

Použitie tradičných remeselných metód, často ručnej práce, vytvára k bývaniu iný vzťah. „Vravievam, že nemáme dom, ale rodinné sídlo. Drevo vytvára dojem útulnosti. Namiesto pazerania televízie sa deti posadia na pódium a hrajú nám divadlo alebo lozia po strome a my sme im nablízku. Túto stavbu vnímam ako minimalistickú v tom zmysle, že naša investícia do interiérového vybavenia bola minimálna. Namiesto drahej kuchynskej linky mám jednoduchý úložný pult a viac mi netreba. Drevo je samo osebe dekoratívne, preto sme sa nepotrebovali obklopiť množstvom nábytku. Keď sme si predsa kúpili nejaké predmety pre radosť, dali sme si záležať na tom, aby niesli kus človeka. Vyberali sme výborných remeselníkov, majstrov vo svojom odbore,“ uzatvára majiteľka. ■■